

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่องความรู้ของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่ผ่านกรรมวิธีการตัดแต่งพันธุกรรมในครั้งนี้ ได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวม 303 ราย จำแนกเป็นข้าราชการสาย ก จำนวน 74 ราย ข้าราชการสาย ข จำนวน 70 ราย ข้าราชการสาย ค จำนวน 69 ราย ลูกจ้างประจำ 67 ราย และลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 23 ราย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สำหรับผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสรุปได้ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปีมากที่สุด รองลงมาคืออายุไม่เกิน 30 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด รองลงมาคือ ปริญญาโท ระยะเวลาทำงานในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่เกิน 5 ปี รองลงมาคือระหว่าง 6 – 10 ปี โดยเป็นบุคลากรสังกัดคณะวิทยาศาสตร์มากที่สุด รองลงมาคือคณะสังคมศาสตร์ ส่วนใหญ่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาหารที่ผ่านกรรมวิธีตัดแต่งพันธุกรรมจากโทรทัศน์ รองลงมาคือจากหนังสือพิมพ์ ในด้านการรับทราบว่ามีผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมจำหน่ายในท้องตลาด พบว่า ส่วนใหญ่ทราบว่ามีผลิตภัณฑ์อาหารดังกล่าวจำหน่ายในท้องตลาด รองลงมาคือไม่แน่ใจ และบุคลากรส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าเคยบริโภคอาหารแปรรูปที่ผ่านกรรมวิธีตัดแต่งพันธุกรรม ส่วนกลุ่มที่เคยบริโภคนั้นส่วนใหญ่เคยบริโภคมันฝรั่งทอดกรอบ รองลงมาคือ นมถั่วเหลือง นอกจากนี้พบว่าบุคลากรส่วนใหญ่ไม่เลือกซื้ออาหารดังกล่าวมาบริโภค หากทราบว่าอาหารที่เลือกซื้อนั้นเป็นอาหารที่ผ่านกรรมวิธีตัดแต่งพันธุกรรม โดยมีเหตุผลที่ไม่ซื้อบริโภคเพราะเห็นว่ามัน่าจะมีผลกระทบหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ รองลงมาเห็นว่ามีคุณค่าทางโภชนาการและสารอาหารไม่เท่าเทียมกับอาหารปกติในธรรมชาติ แต่กลุ่มที่ซื้อบริโภคนั้นส่วนใหญ่มีเหตุผลที่เลือกซื้อบริโภคเพราะเห็นว่า หาซื้อได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และมีจำหน่ายทั่วไป รองลงมาเห็นว่ามัน่าจะมีอันตรายใด ๆ ต่อสุขภาพ

5.1.2 ข้อมูลความรู้ด้านเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรม

ด้านความรู้ความเข้าใจ (Knowledge and Comprehension)

จากการศึกษาความรู้ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรม สรุปได้ว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีความรู้ที่พืชที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมากที่สุด ได้แก่ ถั่วเหลือง ข้าวโพด และมันฝรั่ง รองลงมาคือมีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมกระทำได้อย่างไรโดยใช้เทคโนโลยีที่เรียกว่าพันธุวิศวกรรม และส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมมิได้ทำได้เฉพาะในพืชเท่านั้นแต่สามารถทำในสัตว์และมนุษย์ด้วย รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมนิยมทำในพืชเพราะเมื่อเทียบกับสัตว์แล้วทำได้ง่ายกว่าและใช้เวลาน้อยกว่าในการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้น

เมื่อจำแนกตามประเภทของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า พืชที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมากที่สุด ได้แก่ ถั่วเหลือง ข้าวโพด และมันฝรั่ง รองลงมาคือมีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมกระทำได้อย่างไรโดยใช้เทคโนโลยีที่เรียกว่าพันธุวิศวกรรม การตัดแต่งพันธุกรรมมิได้ทำได้เฉพาะในพืชเท่านั้นแต่สามารถทำในสัตว์และมนุษย์ด้วย และการตัดแต่งพันธุกรรมช่วยเพิ่มอัตราผลผลิตต่อพื้นที่สูงชันมากกว่าการผลิตในรูปแบบดั้งเดิม

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า การตัดแต่งพันธุกรรมช่วยเพิ่มอัตราผลผลิตต่อพื้นที่สูงชันมากกว่าการผลิตในรูปแบบดั้งเดิม รองลงมาคือมีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมกระทำได้อย่างไรโดยใช้เทคโนโลยีที่เรียกว่าพันธุวิศวกรรม และพืชที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมากที่สุด ได้แก่ ถั่วเหลือง ข้าวโพด และมันฝรั่ง

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ค ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า การตัดแต่งพันธุกรรมคือการปรับแต่งหรือดัดแปลงสารพันธุกรรม (DNA) โดยมนุษย์ รองลงมาคือมีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมกระทำได้อย่างไรโดยใช้เทคโนโลยีที่เรียกว่าพันธุวิศวกรรม

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า พืชที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมากที่สุด ได้แก่ ถั่วเหลือง ข้าวโพด และมันฝรั่ง รองลงมาคือมีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมนิยมทำในพืช เพราะเมื่อเทียบกับสัตว์แล้วทำได้ง่ายกว่า และใช้เวลาน้อยกว่าในการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้น

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า พันธุวิศวกรรมเป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีชีวภาพ รองลงมาคือมีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุวิศวกรรมมิใช่การปฏิวัติครั้งใหญ่ในด้านสัลยกรรมการแพทย์

ส่วนประเด็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรม ที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่มีความรู้ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ข ข้าราชการ

สาย ค และลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีชีวภาพ รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมมิใช่การปฏิบัติครั้งใหญ่ในด้านศัลยกรรมการแพทย์

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมมิใช่การปฏิบัติครั้งใหญ่ในด้านศัลยกรรมการแพทย์ รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมคือการปรับแต่งหรือคัดแปลงสารพันธุกรรม (DNA) โดยมนุษย์ การตัดแต่งพันธุกรรมนิยมทำในพืชเพราะเมื่อเทียบกับสัตว์แล้วทำได้ง่ายกว่าและใช้เวลาน้อยกว่าในการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้น และการตัดแต่งพันธุกรรมช่วยเพิ่มอัตราผลผลิตต่อพื้นที่สูงขึ้นมากกว่าการผลิตในรูปแบบดั้งเดิม

ด้านการนำไปใช้ (Application)

จากการศึกษาความรู้ในด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรม สรุปได้ว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมทำให้เกิดพืชสายพันธุ์ใหม่ที่ใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน รองลงมาไม่มีความรู้ว่ามีผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมจำหน่ายทั่วไป และส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมไม่มีสิ่งปนเปื้อนที่เป็นอันตราย รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมช่วยแก้ปัญหาด้านการขาดแคลนอาหารและยา

เมื่อจำแนกตามประเภทของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่าการตัดแต่งพันธุกรรมทำให้เกิดพืชสายพันธุ์ใหม่ที่ใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน รองลงมาไม่มีความรู้ว่า อีกไม่นานอาจมีน้ำมันมวลที่มีส่วนประกอบของยาหรือฮอร์โมนที่จำเป็นต่อมนุษย์ ซึ่งผลิตขึ้นโดยเทคโนโลยีการตัดแต่งพันธุกรรม และปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมจำหน่ายทั่วไป

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่าการตัดแต่งพันธุกรรมทำให้เกิดพืชสายพันธุ์ใหม่ที่ใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน รองลงมาไม่มีความรู้ว่า ปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมจำหน่ายทั่วไป

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ค ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่าการตัดแต่งพันธุกรรมทำให้เกิดพืชสายพันธุ์ใหม่ที่ใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน รองลงมาคือมีความรู้ที่ผู้บริโภคนั้นไม่สามารถตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมได้ง่ายด้วยตาเปล่า

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่าการตัดแต่งพันธุกรรมทำให้เกิดพืชสายพันธุ์ใหม่ที่ใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน รองลงมาไม่มีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมในธัญพืช ผัก ผลไม้ซึ่งช่วยทำให้มีคุณสมบัติทางโภชนาการเพิ่มขึ้นและมีคุณค่าในเชิงพาณิชย์

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหาร ตัดแต่งพันธุกรรมว่า การตัดแต่งพันธุกรรมทำให้เกิดพืชสายพันธุ์ใหม่ที่ใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน รองลงมาคือมีความรู้ว่า ผู้บริโภคไม่สามารถตรวจดูผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมได้ง่ายด้วยตาเปล่า

ส่วนประเด็นความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรม ที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่มีความรู้ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ว่าสารอาหารที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมไม่มีสิ่งปนเปื้อนที่เป็นอันตราย รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมช่วยแก้ปัญหาด้านการขาดแคลนอาหารและยา

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่าสารอาหารที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมไม่มีสิ่งปนเปื้อนที่เป็นอันตราย รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมในธัญพืช ผัก ผลไม้ ซึ่งช่วยทำให้มีคุณสมบัติทางโภชนาการเพิ่มขึ้นและมีคุณค่าในเชิงพาณิชย์

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ค ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่าสารอาหารที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมไม่มีสิ่งปนเปื้อนที่เป็นอันตราย รองลงมาคือ ไม่มีความรู้ว่ามีอีกไม่นานอาจมีน้ำมันวัวที่มีส่วนประกอบของยาหรือฮอร์โมนที่จำเป็นต่อมนุษย์ซึ่งผลิตขึ้น โดยเทคโนโลยีการตัดแต่งพันธุกรรม

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า สารอาหารที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมไม่มีสิ่งปนเปื้อนที่เป็นอันตราย รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่า ผู้บริโภคไม่สามารถตรวจดูผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมได้ง่ายด้วยตาเปล่า

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า อีกไม่นานอาจมีน้ำมันวัวที่มีส่วนประกอบของยาหรือฮอร์โมนที่จำเป็นต่อมนุษย์ซึ่งผลิตขึ้น โดยเทคโนโลยีการตัดแต่งพันธุกรรม รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมในพืชทำให้ลดการใช้สารเคมี และช่วยให้ได้พืชผลมากขึ้นกว่าเดิม

ด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ (Analysis and Synthesis)

จากการศึกษาความรู้ในด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรม สรุปได้ว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีความรู้ว่า อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมอาจทำให้เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยเฉพาะการใช้เลี้ยงเด็กทารก รองลงมาคือมีความรู้ว่าเทคโนโลยีทุกชนิดมีข้อจำกัดในกรณีของการตัดแต่งพันธุกรรมมีข้อเสียคือ มีความเสี่ยงและความซับซ้อนในการบริหารจัดการเพื่อให้มีความปลอดภัย และส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ว่า อาหารแปรรูปที่มี

การตัดแต่งพันธุกรรมบริโภคได้อย่างปลอดภัย รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่า อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมส่วนใหญ่นำเข้าจากต่างประเทศ เนื่องจากประเทศไทยมีข้อบังคับควบคุมในการผลิต

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า การตัดแต่งทางพันธุกรรมแม้จะได้รับการดูแลอย่างดีที่สุดเท่าที่มนุษย์เคยคิดค้นได้ แต่ก็จำเป็นต้องมีการประเมินความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง รองลงมาไม่มีความรู้ว่า เทคโนโลยีทุกชนิดมีข้อจำกัดในกรณีของการตัดแต่งพันธุกรรมมีข้อเสียคือ มีความเสี่ยงและความซับซ้อนในการบริหารจัดการเพื่อให้มีความปลอดภัย

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข ข้าราชการสาย ค และลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมอาจทำให้เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยเฉพาะการใช้เลี้ยงเด็กทารก รองลงมาไม่มีความรู้ว่า เทคโนโลยีทุกชนิดมีข้อจำกัดในกรณีของการตัดแต่งพันธุกรรมมีข้อเสียคือ มีความเสี่ยงและความซับซ้อนในการบริหารจัดการเพื่อให้มีความปลอดภัย

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบริโภคได้อย่างปลอดภัย และอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม ส่วนใหญ่นำเข้าจากต่างประเทศเนื่องจากประเทศไทยมีข้อบังคับควบคุมในการผลิต รองลงมาไม่มีความรู้ว่าอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมอาจทำให้เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยเฉพาะการใช้เลี้ยงเด็กทารก

ส่วนประเด็นความรู้ในด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่มีความรู้ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ว่า อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบริโภคได้อย่างปลอดภัย รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่า อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมอาจมีคุณค่าทางโภชนาการน้อยกว่าอาหารปกติในธรรมชาติ

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข และลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบริโภคได้อย่างปลอดภัย รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่า การตัดแต่งทางพันธุกรรมแม้จะได้รับการดูแลอย่างดีที่สุดเท่าที่มนุษย์เคยคิดค้นได้ แต่ก็จำเป็นต้องมีการประเมินความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ค ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบริโภคได้อย่างปลอดภัย รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่า อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมส่วนใหญ่นำเข้าจากต่างประเทศเนื่องจากประเทศไทยมีข้อบังคับควบคุมในการผลิต

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมอาจมีคุณค่าทางโภชนาการน้อยกว่าอาหารปกติในธรรมชาติ รองลงมาคือ ไม่มีความรู้ว่า เทคโนโลยีทุกชนิดมีข้อจำกัดในกรณีของการตัดแต่งพันธุกรรมมีข้อเสียคือ มีความเสี่ยงและความซับซ้อนในการบริหารจัดการเพื่อให้มีความปลอดภัย

การประเมินค่า (Evaluation)

จากการศึกษาความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรม สรุปได้ว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีความรู้ ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการตัดแต่งพันธุกรรมที่มีต่อสุขภาพของมนุษย์มีเพียงเล็กน้อย จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาและประเมินต่อไป รองลงมา มีความรู้ว่าอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบางชนิดมีสารทำให้เกิดอาการแพ้ และส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ว่า ทางเลือกหนึ่งในการหลีกเลี่ยงอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมก็คือ ไม่บริโภคอาหารที่ใช้ถั่วเหลืองและข้าวโพดเป็นวัตถุดิบในการผลิต รองลงมาคือ ไม่มีความรู้ว่าไม่ควรบริโภคอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบางชนิด เนื่องจากมีสิ่งปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

เมื่อจำแนกตามประเภทของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า ปัจจุบันยังไม่มีข้อสรุปที่แน่นอนว่าอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม ปลอดภัยสำหรับการบริโภคอย่างแท้จริง และความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการตัดแต่งพันธุกรรมที่มีต่อสุขภาพของมนุษย์มีเพียงเล็กน้อย จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาและประเมินต่อไป รองลงมา มีความรู้ว่าอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบางชนิดมีสารทำให้เกิดอาการแพ้

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการตัดแต่งพันธุกรรมที่มีต่อสุขภาพของมนุษย์มีเพียงเล็กน้อย จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาและประเมินต่อไป รองลงมา มีความรู้ว่าอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบางชนิดมีสารทำให้เกิดอาการแพ้

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ค ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า มีการเสนอให้ยับยั้งการนำเข้าอาหารที่ผ่านการ ตัดแต่งพันธุกรรม เนื่องจากอาจทำให้มนุษย์หรือสัตว์ที่บริโภคเข้าไปไม่สามารถใช้ยาปฏิชีวนะ ได้อีกต่อไป รองลงมา มีความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการตัดแต่งพันธุกรรมที่มีต่อสุขภาพของมนุษย์มีเพียงเล็กน้อย จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาและประเมินต่อไป

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการตัดแต่งพันธุกรรมที่มีต่อสุขภาพของ

มนุษย์มีเพียงเล็กน้อย จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาและประเมินต่อไป รองลงมา มีความรู้ว่า อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบางชนิดมีสารทำให้เกิดอาการแพ้

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบางชนิดมีสารทำให้เกิดอาการแพ้ และความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการตัดแต่งพันธุกรรมที่มีต่อสุขภาพของมนุษย์มีเพียงเล็กน้อย จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาและประเมินต่อไป รองลงมา มีความรู้ว่า มีการเสนอให้ยับยั้งการนำเข้าอาหารที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม เนื่องจากอาจทำให้มนุษย์หรือสัตว์ที่บริโภคเข้าไปไม่สามารถใช้ยาปฏิชีวนะได้อีกต่อไป

ส่วนประเด็นความรู้ในด้านการประเมินค่า เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่มีความรู้ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ว่า ทางเลือกหนึ่งในการหลีกเลี่ยงอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมก็คือไม่บริโภคอาหารที่ใช้ถั่วเหลืองและข้าวโพดเป็นวัตถุดิบในการผลิต รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่า มีการเสนอให้ยับยั้งการนำเข้าอาหารที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม เนื่องจากอาจทำให้มนุษย์หรือสัตว์ที่บริโภคเข้าไปไม่สามารถใช้ยาปฏิชีวนะได้อีกต่อไป

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข และลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า ทางเลือกหนึ่งในการหลีกเลี่ยงอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมก็คือไม่บริโภคอาหารที่ใช้ถั่วเหลืองและข้าวโพดเป็นวัตถุดิบในการผลิต รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่า ไม่ควรบริโภคอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบางชนิด เนื่องจากมีสิ่งปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ค ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า ไม่ควรบริโภคอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบางชนิด เนื่องจากมีสิ่งปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่า ทางเลือกหนึ่งในการหลีกเลี่ยงอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมก็คือไม่บริโภคอาหารที่ใช้ถั่วเหลืองและข้าวโพดเป็นวัตถุดิบในการผลิต

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมว่า ทางเลือกหนึ่งในการหลีกเลี่ยงอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมก็คือไม่บริโภคอาหารที่ใช้ถั่วเหลืองและข้าวโพดเป็นวัตถุดิบในการผลิต รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่า ปัจจุบันยังไม่มีข้อสรุปที่แน่นอนว่าอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมปลอดภัยสำหรับการบริโภคอย่างแท้จริง

5.1.3 ข้อมูลความรู้ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

ด้านความรู้ความเข้าใจ (Knowledge and Comprehension)

จากการศึกษาความรู้ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคสรุปได้ว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีความรู้ว่า ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีตัดแต่งพันธุกรรมต้องผ่านขั้นตอนการประเมินความปลอดภัยอย่างเข้มงวดก่อนนำมาจำหน่าย รองลงมาคือมีความรู้ว่าผู้ประกอบการไม่สามารถนำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมได้อย่างเสรีเนื่องจากได้มีกฎหมายควบคุม และส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ว่า ปัจจุบันมีกฎหมายควบคุมการนำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมาใช้บังคับ รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่า ผู้ประกอบการไม่สามารถนำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมได้อย่างเสรีเนื่องจากได้มีกฎหมายควบคุม

เมื่อจำแนกตามประเภทของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ข ข้าราชการสาย ค ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคว่า ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีตัดแต่งพันธุกรรมต้องผ่านขั้นตอนการประเมินความปลอดภัยอย่างเข้มงวดก่อนนำมาจำหน่าย รองลงมาคือมีความรู้ว่า ผู้ประกอบการไม่สามารถนำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมได้อย่างเสรีเนื่องจากได้มีกฎหมายควบคุม

ส่วนประเด็นความรู้ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่มีความรู้ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ข ข้าราชการสาย ค ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคว่า ปัจจุบันมีกฎหมายควบคุมการนำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมาใช้บังคับ รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่า ผู้ประกอบการไม่สามารถนำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมได้อย่างเสรีเนื่องจากได้มีกฎหมายควบคุม

ด้านการนำไปใช้ (Application)

จากการศึกษาความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคสรุปได้ว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีความรู้ว่า ควรเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับการตัดแต่งพันธุกรรมผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ รองลงมาคือมีความรู้ว่า หน่วยงานของรัฐต้องคุ้มครองผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมมาตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอทุกระยะ และไม่มีความรู้ว่า ปัจจุบันได้มีการออกใบรับรองให้กับผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม รองลงมาได้แก่ ไม่มีความรู้ว่าผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าต้องแจ้งข้อเท็จจริง เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมให้ผู้บริโภคได้รับทราบ

เมื่อจำแนกตามประเภทของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ข ข้าราชการสาย ค ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคว่า ควรเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับการตัดแต่งพันธุกรรมผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ รองลงมาได้แก่ มีความรู้ที่หน่วยงานของรัฐต้องคุ้มครองอย่างผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมมาตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอทุกระยะ

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคว่า ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าต้องแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมให้ผู้บริโภคได้รับทราบ และควรเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับการตัดแต่งพันธุกรรมผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ รองลงมาที่มีความรู้ที่หน่วยงานของรัฐต้องคุ้มครองอย่างผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมมาตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอทุกระยะ

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคว่า หน่วยงานของรัฐต้องคุ้มครองอย่างผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมมาตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอทุกระยะ รองลงมาที่มีความรู้ที่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าต้องแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมให้ผู้บริโภคได้รับทราบ

ส่วนประเด็นความรู้การนำไปใช้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่มีความรู้สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ข และข้าราชการสาย ค ไม่มีความรู้ที่ปัจจุบันได้มีการออกใบรับรองให้กับผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม รองลงมาคือไม่มีความรู้ที่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าต้องแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมให้ผู้บริโภคได้รับทราบ

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคว่า ปัจจุบันได้มีการออกใบรับรองให้กับผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม รองลงมาคือไม่มีความรู้ที่หน่วยงานของรัฐต้องคุ้มครองอย่างผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมมาตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอทุกระยะ

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ไม่มีความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคว่า ปัจจุบันได้มีการออกใบรับรองให้กับผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม รองลงมาคือไม่มีความรู้ที่ควรเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับการตัดแต่งพันธุกรรมผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ

ด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ (Analysis and Synthesis)

จากการศึกษาความรู้ด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค สรุปได้ว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีความรู้ที่ผู้จำหน่ายส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าผลิตภัณฑ์

อาหารแปรรูปชนิดใดบ้างที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม รองลงมาคือมีความรู้ว่า ควรควบคุมคุณค่าทางโภชนา
ของผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมให้เท่ากันหรือใกล้เคียงกับอาหารที่ผลิตโดยวิธี
ธรรมชาติ และส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ว่า การนำเข้าสินค้าที่ยุ่ยกนั้นมิได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลิตภัณฑ์
อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมีราคาแพง รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่า ราคาผลิตภัณฑ์อาหาร
แปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมักแพงกว่าสินค้าที่ผลิตโดยวิธีธรรมชาติ

เมื่อจำแนกตามประเภทของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็น
ข้าราชการสาย ก และข้าราชการสาย ข ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์เกี่ยวกับ
การคุ้มครองผู้บริโภคว่า ควรควบคุมคุณค่าทางโภชนาของผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่ง
พันธุกรรมให้เท่ากันหรือใกล้เคียงกับอาหารที่ผลิตโดยวิธีธรรมชาติ รองลงมาคือมีความรู้ว่า ผู้จำหน่าย
ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปชนิดใดบ้างที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ค และลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการวิเคราะห์และ
การสังเคราะห์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคว่า ผู้จำหน่ายส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป
ชนิดใดบ้างที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม รองลงมาคือมีความรู้ว่า ควรควบคุมคุณค่าทางโภชนาของผลิตภัณฑ์
อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมให้เท่ากันหรือใกล้เคียงกับอาหารที่ผลิตโดยวิธีธรรมชาติ

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์เกี่ยวกับ
การคุ้มครองผู้บริโภคว่า ผู้จำหน่ายส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปชนิดใดบ้างที่มีการ
ตัดแต่งพันธุกรรม รองลงมาคือมีความรู้ว่า ราคาผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมักแพง
กว่าสินค้าที่ผลิตโดยวิธีธรรมชาติ และควรควบคุมคุณค่าทางโภชนาของผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการ
ตัดแต่งพันธุกรรมให้เท่ากันหรือใกล้เคียงกับอาหารที่ผลิตโดยวิธีธรรมชาติ

ส่วนประเด็นความรู้ในด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค
ที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่มีความรู้ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ส่วนใหญ่
ไม่มีความรู้ว่า ราคาผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมักแพงกว่าสินค้าที่ผลิตโดยวิธี
ธรรมชาติ รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่า การนำเข้าสินค้าที่ยุ่ยกนั้นมิได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลิตภัณฑ์
อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมีราคาแพง

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข ข้าราชการสาย ค ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่
ไม่มีความรู้ในด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคว่า การนำเข้าสินค้าที่
ยู่ยกนั้น มิได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมีราคาแพง
รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่า ราคาผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมักแพงกว่าสินค้าที่
ผลิตโดยวิธีธรรมชาติ

ทำให้ผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมักมีการโฆษณาเหมือนกับสินค้าทั่วไปผู้บริโภคจึงไม่อาจแยกแยะได้ และผู้บริโภคมีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตัดแต่งพันธุกรรมในอาหาร

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ไม่มีความรู้ด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคว่า ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมักมีการโฆษณาเหมือนกับสินค้าทั่วไปผู้บริโภคจึงไม่อาจแยกแยะได้ รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่าผู้บริโภคมีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตัดแต่งพันธุกรรมในอาหาร

5.1.4 ข้อมูลความรู้ด้านการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม

ด้านความรู้ความเข้าใจ (Knowledge and Comprehension)

จากการศึกษาความรู้ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม สรุปได้ว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีความรู้ว่าการติดฉลากอาหาร GMOs มีเป้าหมายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข และส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการในประเทศไปพร้อม ๆ กัน รองลงมาไม่มีความรู้ว่า ข้อมูลในฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค และไม่มีความรู้ว่า ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 251) พ.ศ. 2545 กำหนดให้ถั่วเหลืองและผลิตภัณฑ์จากถั่วเหลือง ข้าวโพดและผลิตภัณฑ์จากข้าวโพดที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นอาหารที่ต้องมีฉลาก GMOs รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่า ข้อมูลในฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค

เมื่อจำแนกตามประเภทของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า ข้อมูลในฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค รองลงมาไม่มีความรู้ว่า การติดฉลากอาหาร GMOs มีเป้าหมายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข และส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการในประเทศไปพร้อม ๆ กัน

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข ข้าราชการสาย ค และลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า การติดฉลากอาหาร GMOs มีเป้าหมายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข และส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการในประเทศไปพร้อม ๆ กัน รองลงมาไม่มีความรู้ว่า ข้อมูลในฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า ข้อมูลในฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมต้องพิจารณา

อย่างรอบคอบ เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค รองลงมาคือมีความรู้ ว่า ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 251) พ.ศ. 2545 กำหนดให้ถั่วเหลืองและผลิตภัณฑ์จากถั่วเหลือง ข้าวโพดและผลิตภัณฑ์จากข้าวโพดที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นอาหารที่ต้องมีฉลาก GMOs

ส่วนประเด็นความรู้ในด้านความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม ที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่มีความรู้ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ไม่มีความรู้ ว่า ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 251) พ.ศ. 2545 กำหนดให้ถั่วเหลืองและผลิตภัณฑ์จากถั่วเหลือง ข้าวโพดและผลิตภัณฑ์จากข้าวโพดที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นอาหารที่ต้องมีฉลาก GMOs รองลงมาคือไม่มีความรู้ ว่า การติดฉลากอาหาร GMOs มีเป้าหมายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข และส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการในประเทศไปพร้อม ๆ กัน

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข ข้าราชการสาย ค ลูกจ้างประจำ ไม่มีความรู้ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 251) พ.ศ. 2545 กำหนดให้ ถั่วเหลืองและผลิตภัณฑ์จากถั่วเหลือง ข้าวโพดและผลิตภัณฑ์จากข้าวโพดที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นอาหารที่ต้องมีฉลาก GMOs รองลงมาคือไม่มีความรู้ ว่า ข้อมูลในฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ไม่มีความรู้ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า การติดฉลากอาหาร GMOs มีเป้าหมายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข และส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการในประเทศไปพร้อม ๆ กัน รองลงมาคือ ไม่มีความรู้ ว่า ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 251) พ.ศ. 2545 กำหนดให้ถั่วเหลืองและผลิตภัณฑ์จากถั่วเหลือง ข้าวโพดและผลิตภัณฑ์จากข้าวโพด ที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นอาหารที่ต้องมีฉลาก GMOs

ด้านการนำไปใช้ (Application)

จากการศึกษาความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม สรุปได้ว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีความรู้ ว่า ควรตรวจสอบฉลากสินค้าก่อนตัดสินใจซื้อว่าเป็นสินค้า GMOs ก่อนซื้อ รองลงมาคือมีความรู้ ว่า การติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม (GMOs) ควรทำความเข้าใจกับประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ผู้บริโภคทราบด้วย และส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ ว่า ร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมนั้น ไม่จำเป็นต้องติดป้าย GMOs ไว้ด้วย รองลงมาคือไม่มีความรู้ ว่า ควรติดฉลากสินค้าอาหาร GMOs เฉพาะที่มีสารทำให้เกิดอาการแพ้เท่านั้น

เมื่อจำแนกตามประเภทของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่ง

พันธุกรรมว่าควรตรวจสอบฉลากสินค้าก่อนตัดสินใจซื้อว่าเป็นสินค้า GMOs ก่อนซื้อ รองลงมาคือมีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม (GMOs) ควรทำควบคู่กับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ผู้บริโภคทราบด้วย

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า การติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม (GMOs) ควรทำควบคู่กับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ผู้บริโภคทราบด้วย รองลงมาคือมีความรู้ว่าการตรวจสอบฉลากสินค้าก่อนตัดสินใจซื้อว่าเป็นสินค้า GMOs ก่อนซื้อ

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ค และลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า ควรตรวจสอบฉลากสินค้าก่อนตัดสินใจซื้อว่าเป็นสินค้า GMOs ก่อนซื้อ รองลงมาคือมีความรู้ที่ผู้จำหน่ายต้องจัดวางสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมให้เห็นฉลาก GMOs ได้สังเกตเห็นได้ง่าย

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า ผู้จำหน่ายต้องจัดวางสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมให้เห็นฉลาก GMOs ได้สังเกตเห็นได้ง่าย และปัจจุบันคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) ได้ประกาศข้อบังคับให้อาหารที่ใช้วัตถุดิบที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม 1 ใน 3 ขององค์ประกอบหลักและมีส่วนประกอบสูงกว่าร้อยละ 5 ต้องติดฉลาก GMOs รองลงมาคือมีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม (GMOs) ควรทำควบคู่กับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ผู้บริโภคทราบด้วย และควรตรวจสอบฉลากสินค้าก่อนตัดสินใจซื้อว่าเป็นสินค้า GMOs ก่อนซื้อ

ส่วนประเด็นความรู้ด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่มีความรู้ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าอาหาร GMOs เฉพาะที่มีสารทำให้เกิดอาการแพ้เท่านั้น รองลงมาคือไม่มีความรู้ที่ร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมนั้นไม่จำเป็นต้องติดป้าย GMOs ไว้ด้วย

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข ข้าราชการสาย ค ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ที่ร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมนั้นไม่จำเป็นต้องติดป้าย GMOs ไว้ด้วย รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าอาหาร GMOs เฉพาะที่มีสารทำให้เกิดอาการแพ้เท่านั้น

ด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ (Analysis and Synthesis)

จากการศึกษาความรู้ด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม สรุปได้ว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ส่วนใหญ่มองเห็นว่า การติดฉลาก GMOs ช่วยให้ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย รวมทั้งผู้บริโภคมีความตระหนักถึงความปลอดภัยในการบริโภคอาหารมากขึ้น รองลงมาคือมีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมช่วยให้ราคาสินค้าเป็นมาตรฐาน

เดียวกัน และไม่มีควมรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมอาจทำให้ราคาสินค้านั้นเพิ่มขึ้น รองลงมา ได้แก่ ไม่มีควมรู้ว่าราคาสินค้าที่ติดฉลาก GMOs ที่เพิ่มขึ้นนั้นเนื่องมาจากการนำต้นทุนความ เสี่ยงจากการไม่เลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคมารวมกับต้นทุนการผลิต

เมื่อจำแนกตามประเภทของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็น ข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ค และลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการวิเคราะห์และการ สังเคราะห์เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า การติดฉลาก GMOs ช่วยให้ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย รวมทั้งผู้บริโภค มีความตระหนักถึงความปลอดภัยในการบริโภคอาหารมากขึ้น รองลงมา มี ความรู้ว่า การติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมช่วยให้ราคาสินค้าเป็นมาตรฐานเดียวกัน

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า การติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม ช่วยให้ราคาสินค้าเป็นมาตรฐานเดียวกัน รองลงมา มีความรู้ว่า การติดฉลาก GMOs ช่วยให้ผู้ผลิต ผู้ จำหน่าย รวมทั้งผู้บริโภค มีความตระหนักถึงความปลอดภัยในการบริโภคอาหารมากขึ้น

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า การติดฉลาก GMOs ช่วยให้ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย รวมทั้งผู้บริโภค มีความตระหนักถึงความปลอดภัยในการบริโภคอาหารมากขึ้น รองลงมา มีความรู้ว่า ราคาสินค้าที่ติดฉลาก GMOs ที่เพิ่มขึ้นนั้นเนื่องมาจากการนำต้นทุนความ เสี่ยงจากการไม่เลือกซื้อสินค้า ของผู้บริโภคมารวมกับต้นทุนการผลิต

ส่วนประเด็นควมรู้ในด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้า ที่ ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่มีควมรู้ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็น ข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ข ข้าราชการสาย ค ไม่มีควมรู้ว่า การติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่ง พันธุกรรมอาจทำให้ราคาสินค้านั้นเพิ่มขึ้น รองลงมาคือ ไม่มีควมรู้ว่า ราคาสินค้าที่ติดฉลาก GMOs ที่ เพิ่มขึ้นนั้นเนื่องมาจากการนำต้นทุนความ เสี่ยงจากการไม่เลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคมารวมกับ ต้นทุนการผลิต

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างประจำ ไม่มีควมรู้ในด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์เกี่ยวกับการ ติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า การติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมอาจทำให้ ราคาสินค้านั้นเพิ่มขึ้น รองลงมาคือ ไม่มีควมรู้ว่า การติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมช่วยให้ ราคาสินค้าเป็นมาตรฐานเดียวกัน

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่ไม่มีควมรู้ในด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า การติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม อาจทำให้ราคาสินค้านั้นเพิ่มขึ้น และราคาสินค้าที่ติดฉลาก GMOs ที่เพิ่มขึ้นนั้นเนื่องมาจาก การนำ

ต้นทุนความเสี่ยงจากการไม่เลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคมารวมกับต้นทุนการผลิต รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมช่วยให้ราคาสินค้าเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ด้านการประเมินค่า (Evaluation)

จากการศึกษาความรู้ในด้านการประเมินค่า เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม สรุปได้ว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลือกซื้อสินค้าเพื่อใช้บริโภค รองลงมาคือมีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นวิธีให้ข้อมูลวิธีหนึ่งร่วมกับการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ และไม่มีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม อาจเป็นการชี้แนะให้ผู้บริโภคเห็นว่าสินค้านั้นเป็นอันตรายไม่เหมาะกับการบริโภค รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมทำให้ผู้บริโภคสบายใจขึ้น

เมื่อจำแนกตามประเภทของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ค ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า การติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลือกซื้อสินค้าเพื่อใช้บริโภค รองลงมาคือมีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นวิธีให้ข้อมูลวิธีหนึ่งร่วมกับการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ และการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลือกซื้อสินค้าเพื่อใช้บริโภค รองลงมาคือมีความรู้ว่าการติดฉลาก

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า การติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นวิธีให้ข้อมูลวิธีหนึ่งร่วมกับการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ และการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลือกซื้อสินค้าเพื่อใช้บริโภค รองลงมาคือมีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมทำให้ผู้บริโภคสบายใจขึ้น

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า วัตถุประสงค์หลักของการติดฉลาก GMOs เพื่อเป็นข้อมูลผู้บริโภค และเพื่อป้องกันการเข้าใจผิดในการอธิบายหรือนำเสนออาหารแปรรูป และการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลือกซื้อสินค้าเพื่อใช้บริโภค รองลงมาคือมีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นวิธีให้ข้อมูลวิธีหนึ่งร่วมกับการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่า วัตถุประสงค์หลักของการติดฉลาก GMOs เพื่อเป็นข้อมูลผู้บริโภค และเพื่อป้องกันการเข้าใจผิดในการอธิบายหรือนำเสนออาหารแปรรูป และการติดฉลากสินค้าที่มีการ

ตัดแต่งพันธุกรรมเป็นวิธีให้ข้อมูลวิธีหนึ่งร่วมกับการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ รองลงมาคือ มีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลือกซื้อสินค้าเพื่อใช้บริโภค

ส่วนประเด็นความรู้ในด้านการประเมินค่า เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่มีความรู้ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ค ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวไม่มีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมอาจเป็นการชี้ให้ผู้บริโภคเห็นว่าสินค้านั้นเป็นอันตรายไม่เหมาะกับการบริโภค รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมทำให้ผู้บริโภคสบายใจขึ้น

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข ไม่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมอาจเป็นการชี้ให้ผู้บริโภคเห็นว่าสินค้านั้นเป็นอันตรายไม่เหมาะกับการบริโภค รองลงมาคือไม่มีความรู้ว่าวัตถุประสงค์หลักของการติดฉลาก GMOs เพื่อเป็นข้อมูลผู้บริโภคและเพื่อป้องกันการเข้าใจผิดในการอธิบายหรือนำเสนออาหารแปรรูป

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาความรู้ของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่ผ่านกรรมวิธีการตัดแต่งพันธุกรรมในครั้งนี้ ได้ใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ซึ่งแบ่งพฤติกรรมด้านความรู้หรือความสามารถทางด้านสติปัญญาออกเป็น ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า รวมทั้งได้ใช้แนวคิดด้านเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรม แนวคิดการคุ้มครองผู้บริโภค และแนวคิดการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ทั้งนี้จากผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกกลุ่ม ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาหารที่ผ่านกรรมวิธีตัดแต่งพันธุกรรม (GMOs) โดยรับทราบจากโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ จึงกล่าวได้ว่าสื่อโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ทำให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับอาหารที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม แต่เป็นที่สังเกตว่า บุคลากรทุกกลุ่มได้รับข้อมูลดังกล่าวจากหนังสือและตำราน้อยที่สุดถึงไม่ได้รับเลย นอกจากนี้บุคลากรทุกกลุ่มส่วนใหญ่ทราบว่า ปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่ผ่านกรรมวิธีตัดแต่งพันธุกรรมจำหน่ายในท้องตลาด แต่ส่วนใหญ่ก็ไม่แน่ใจว่าเคยได้บริโภคอาหารแปรรูปดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งการศึกษาในส่วนนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ มยุรี เสวตรัฐกุล (2544) ที่ศึกษาทัศนคติต่อสิ่งมีชีวิต

และผลิตภัณฑ์แปลงพันธุกรรม (GMOs) ของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต และผลิตภัณฑ์แปลงพันธุกรรมจากสื่อโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ และสอดคล้องตามที่ ลิซา วาย. เลฟเฟิร์ทส์ (2546) ได้กล่าวไว้ว่า จากผลการสำรวจในกลุ่มประเทศอาเซียนพบว่า ผู้บริโภคได้รับข้อมูลเกี่ยวกับอาหาร GMOs น้อยมาก โดยผู้บริโภคได้รับข้อมูลผ่านทางสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารประมาณร้อยละ 45 เท่านั้น รวมทั้งสอดคล้องกับการศึกษาของ มยุร บุญยะรัตน์ (2545) ที่ศึกษาทัศนคติของลูกค้าร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่ออาหารตัดแต่งทางพันธุกรรม ซึ่งศึกษาพบว่าลูกค้าส่วนใหญ่ทราบว่ามีการตัดแต่งพันธุกรรมจำหน่ายทั่วไปตามร้านค้าสมัยใหญ่ (Modern Trade)

อย่างไรก็ดีจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่กลุ่มที่เคยบริโภคอาหาร GMOs ส่วนใหญ่นั้นเคยบริโภคอาหาร GMOs ประเภทมันฝรั่งทอดกรอบ และนมถั่วเหลือง แสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันมีการบริโภคและจำหน่ายอาหารดังกล่าวอย่างแพร่หลาย ดังที่ นเรศ ดำรงชัย (2543ก) ได้กล่าวไว้ว่า มีการบริโภคผลิตภัณฑ์ GMOs โดยทั่วไปในสหรัฐอเมริกา โดยเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากข้าวโพด ถั่วเหลือง และมะเขือเทศที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม

จากการศึกษาในครั้งนี้ แม้ว่าบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่บางส่วนเคยบริโภคอาหาร GMOs ก็ตาม แต่เมื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกซื้ออาหารดังกล่าวมาบริโภค ผลการศึกษา กลับพบว่า บุคลากรทุกกลุ่มส่วนใหญ่ปฏิเสธที่จะซื้ออาหาร GMOs มาบริโภค ทั้งนี้ส่วนใหญ่มีเหตุผลที่ไม่ซื้อมาบริโภคเพราะเห็นว่าน่าจะมีผลกระทบหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และอาหารดังกล่าวมีคุณค่าทางโภชนาการและสารอาหารไม่เท่าเทียมกับอาหารปกติในธรรมชาติ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เกิดความตระหนักหรืออาจวิตกกังวลถึงความปลอดภัย ในการบริโภคอาหาร GMOs โดยการศึกษาส่วนนี้สอดคล้องตาม พิบูลย์ เขียมอนุกุลกิจ (2542) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริโภคเกิดความวิตกกังวลในเรื่องวัตถุดิบ และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากพืชและสัตว์ที่ได้มีการตัดแต่งพันธุกรรม โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์แปรรูปมาจากถั่วเหลืองและข้าวโพด ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น รวมทั้งสอดคล้องตามที่ ลิซา วาย. เลฟเฟิร์ทส์ (2546) ได้นำเสนอไว้ว่า มีบุคคลหลายกลุ่มในหลายประเทศไม่ยอมรับอาหารที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม ทั้งนี้ด้วยเหตุผลทางจริยธรรมหรือศาสนา นักบวชในศาสนาฮิว บาทหลวง ตลอดจนผู้ที่รับประทานมังสวิรัต และบุคคลอื่น ๆ มีทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับอาหารตัดแต่งพันธุกรรม อีกทั้งสอดคล้องกับการศึกษาของ จูดีรัตน์ ต้นดีวัฒน์ (2544) ที่ได้ศึกษาความรู้และทัศนคติของอาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีต่อพืชตัดแต่งพันธุกรรม โดยพบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความเห็นว่าพืชตัดแต่งพันธุกรรมมีผลกระทบกับความปลอดภัยของผู้บริโภค ตลอดจนสอดคล้องกับการศึกษาของ มยุร บุญยะรัตน์ (2545) ที่ศึกษาพบว่า ลูกค้าร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยที่ว่า อาหารตัดแต่งพันธุกรรมมีโอกาสทำให้เกิดการแพ้ เกิดการปรับเปลี่ยนสารในร่างกายที่ทำให้เกิดมะเร็ง

สำหรับบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่กลุ่มที่มีความเห็นว่าจะซื้ออาหาร GMOs มาบริโภค มีเหตุผลที่ซื้อมาบริโภคว่า หาซื้ออาหารดังกล่าวได้ง่ายสะดวกรวดเร็วและมีจำหน่ายทั่วไป อีกทั้งเห็นว่า ไม่น่าจะมีอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มยุร บุญยะรัตน์ (2545) ที่ได้ศึกษาพบว่า ลูกค้าร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ในจังหวัดเชียงใหม่มีความเห็นว่า อาจซื้ออาหารตัดแต่งพันธุกรรมในอนาคต เพียงแต่ไม่แน่ใจว่าจะแนะนำให้ผู้อื่นซื้ออาหารตัดแต่งพันธุกรรมด้วย

ความรู้ด้านเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรม

จากการศึกษาความรู้ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรม พบว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่เป็นข้าราชการสาย ก และลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีความรู้ ว่าพืชที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมากที่สุดได้แก่ ถั่วเหลือง ข้าวโพด และมันฝรั่ง ส่วนข้าราชการสาย ข ส่วนใหญ่มีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมช่วยเพิ่มอัตราผลผลิตต่อพื้นที่สูงขึ้นมากกว่าการผลิตในรูปแบบดั้งเดิม ข้าราชการสาย ค ส่วนใหญ่มีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมคือ การปรับแต่งหรือ คัดแปลงสารพันธุกรรม (DNA) โดยมนุษย์ ขณะที่ลูกจ้างชั่วคราวส่วนใหญ่มีความรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีชีวภาพ ดังนั้นความรู้ความเข้าใจในส่วนนี้ของบุคลากรในมหาวิทยาลัย เชียงใหม่จึงเป็นความรู้ดังที่ นเรศ ดำรงชัย (2543ก) ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีตัดแต่งพันธุกรรม เป็นเทคโนโลยีชีวภาพที่ใช้ความรู้เกี่ยวกับยีน (Gene) หรือหน่วยพันธุกรรมและดีเอ็นเอ (DNA) หรือที่เรียกว่า สารพันธุกรรม ซึ่งการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยผลิตอาหารให้พอเพียงกับความต้องการ ของประชากรโลก เนื่องจากปัจจุบันประสิทธิภาพของพันธุวิศวกรรมเป็นที่ยอมรับว่า สามารถช่วยเพิ่ม อัตราผลผลิตต่อพื้นที่สูงขึ้นมากกว่าการผลิตในรูปแบบดั้งเดิม โดยมีตัวอย่างเห็นได้จากการเกษตรใน ประเทศสหรัฐอเมริกาและผลิตภัณฑ์ GMOs โดยทั่วไปในสหรัฐอเมริกามักเป็นผลิตภัณฑ์จากข้าวโพด ถั่วเหลือง และมะเขือเทศ เป็นต้น รวมทั้งสอดคล้องกับการศึกษาของ มยุร บุญยะรัตน์ (2545) ซึ่งศึกษา พบว่าลูกค้าร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ทราบว่าอาหารตัดแต่งพันธุกรรมได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากข้าวโพด มันฝรั่ง และถั่วเหลือง

ส่วนความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมในด้านการนำไปใช้ พบว่า บุคลากร ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกกลุ่ม ส่วนใหญ่นั้นมีความรู้ตรงกันว่าการตัดแต่งพันธุกรรมทำให้เกิดพืช สายพันธุ์ใหม่ที่ใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน รองลงมาคือ บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก มีความรู้ที่ อีก ไม่นานอาจมีน้ำมันวัวที่มีส่วนประกอบของยาหรือฮอร์โมนที่จำเป็นต่อมนุษย์ซึ่งผลิตขึ้น โดยเทคโนโลยี การตัดแต่งพันธุกรรม บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข มีความรู้ปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่ ที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมจำหน่ายทั่วไป บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ค และลูกจ้างชั่วคราว มีความรู้ ว่า ผู้บริโภคไม่สามารถตรวจดูผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมได้ง่ายด้วยตาเปล่า ส่วน ลูกจ้างประจำมีความรู้ว่าการตัดแต่งพันธุกรรมในธัญพืช ผัก ผลไม้ช่วยทำให้มีคุณสมบัติทาง โภชนาการ เพิ่มขึ้นและมีคุณค่าในเชิงพาณิชย์ ตามลำดับ ดังนั้นความรู้ในด้านการนำไปใช้ของบุคลากรใน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในส่วนนี้ เป็นความรู้ดั้งที่ นเรศ คำรงค์ชัย (2543ก, 2543ข) ได้กล่าวไว้ว่า การผลิต วัคซีน หรือยาชนิดอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมยาปัจจุบันล้วนแล้วแต่ใช้ GMOs และอีกไม่นานอาจมีน้ำ นมวัวที่มีส่วนประกอบของยาหรือฮอร์โมนที่จำเป็นต่อมนุษย์ซึ่งผลิตจาก GMOs สำหรับวิธีการตรวจหา GMOs ในพืชหรืออาหารนั้นการตรวจดูด้วยตาเปล่าไม่สามารถบอกได้ว่าพืชหรืออาหารชนิดใดบ้างเป็น GMOs และ GMOs มีประโยชน์ต่อผู้บริโภค โดยทำให้เกิดพืช ผัก หรือผลไม้ที่มีคุณสมบัติเพิ่มขึ้น ในทางโภชนาการ เช่น ส้มหรือมะนาวที่มีวิตามินซีเพิ่มมากขึ้น หรือผลไม้ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นและให้ผล มากขึ้นกว่าเดิม

สำหรับความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรม ในด้านการวิเคราะห์และการ สังเคราะห์ พบว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก มีความรู้ว่าการตัดแต่งทางพันธุกรรมแม้ จะได้รับการ ดูแลอย่างดีที่สุดเท่าที่มนุษย์เคยคิดค้น ได้แต่ก็จำเป็นต้องมีการประเมินความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง บุคลากร ที่เป็นข้าราชการสาย ข ข้าราชการสาย ค และลูกจ้างประจำ มีความรู้ที่ อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่ง พันธุกรรมอาจ ทำให้เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยเฉพาะการใช้เลี้ยงเด็กทารก บุคลากรที่เป็นลูกจ้าง ชั่วคราวมีความรู้ที่ อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบริโภค ได้อย่างปลอดภัยและอาหารแปรรูป ที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม ส่วนใหญ่ นำเข้าจากต่างประเทศเนื่องจากประเทศไทยมีข้อบังคับควบคุม ในการผลิต ดังนั้นความรู้ในด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ในส่วนนี้ของบุคลากรในมหาวิทยาลัย เชียงใหม่เป็นความรู้ดั้งที่ นเรศ คำรงค์ชัย (2543ก) ได้กล่าวไว้ว่า GMOs เป็นผลิตผลทางเทคโนโลยี ที่ กล่าวได้ว่าได้รับการดูแลอย่างดีที่สุดอย่างหนึ่งเท่าที่มนุษย์เคยคิดค้นสิ่งต่าง ๆ ขึ้นมา ในประเทศไทยมี แนวปฏิบัติในเรื่องความปลอดภัยทางชีวภาพสำหรับนักวิจัยทุกขั้นตอนทั้งในระดับห้องปฏิบัติการและ ระดับการทดลองภาคสนามต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งการประเมินความเสี่ยงนี้เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้อง กระทำอย่างต่อเนื่องในแต่ละสภาพแวดล้อม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านและรัดกุมที่สุดก่อนที่จะมีการ จำหน่ายเชิงพาณิชย์ ขณะเดียวกันสารอาหารที่ได้จาก GMOs อาจมีคุณค่าทางโภชนาการไม่เท่าอาหาร ปกติในธรรมชาติ เช่นมีรายงานที่ว่าถั่วเหลืองที่ตัดแต่งพันธุกรรม มี Isoflavone มากกว่าถั่วเหลือง ธรรมชาติเล็กน้อย ซึ่งสารชนิดนี้เป็นกลุ่มของสารที่เป็น Phytoestrogen (ฮอร์โมนพืช) ทำให้มีความวิตก กังวลกันว่าการเพิ่มขึ้นของฮอร์โมน Estrogen อาจทำให้เป็นอันตรายต่อผู้บริโภคหรือไม่ โดยเฉพาะใน กลุ่มเด็กทารก จึงต้องมีการศึกษาผลกระทบของการเพิ่มปริมาณของสาร Isoflavone ต่อกลุ่มผู้บริโภค ด้วย ส่วนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุม GMOs ในประเทศไทยนั้น ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติ กักพืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 เพื่อควบคุมการนำเข้าพืช GMOs และกระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้า ต่างประเทศ มีอำนาจตามพระราชบัญญัติการส่งออกป้อนอกและนำเข้าในอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ใช้อำนาจกำกับการนำเข้าสินค้า GMOs ในกรณีที่เห็นว่า มีผลกระทบต่อผู้บริโภค

ส่วนในด้านการรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรม ในด้านการประเมินค่าพบว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก มีความรู้ที่ ปัจจุบันยังไม่มีข้อสรุปที่แน่นอนว่าอาหารแปรรูปที่มีการ

ตัดแต่งพันธุกรรมปลอดภัยสำหรับการบริโภคอย่างแท้จริง และความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการตัดแต่งพันธุกรรมที่มีต่อสุขภาพของมนุษย์มีเพียงเล็กน้อย จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาและประเมินต่อไป ส่วนบุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ข และลูกจ้างประจำ มีความรู้ที่ ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการตัดแต่งพันธุกรรมที่มีต่อสุขภาพของมนุษย์มีเพียงเล็กน้อยจึง จำเป็นต้องมีการศึกษาและประเมินต่อไป

บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ค มีความรู้ที่ มีการเสนอให้ยับยั้งการนำเข้าอาหารที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม เนื่องจากอาจทำให้มนุษย์หรือสัตว์ที่บริโภคเข้าไปไม่สามารถใช้ยาปฏิชีวนะได้อีกต่อไป

บุคลากรที่เป็นลูกจ้างชั่วคราวมีความรู้ที่ อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบางชนิด มีสารทำให้เกิดอาการแพ้ และความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการตัดแต่งพันธุกรรมที่มีต่อสุขภาพของมนุษย์มีเพียงเล็กน้อย จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาและประเมินต่อไป จึงกล่าวได้ว่าดังนั้นความรู้ในด้านการประเมินค่าของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นั้นเป็นความรู้ตั้งที่ นเรศ คำรงค์ชัย (2543ก) ได้กล่าวไว้ว่า แม้จะมีประโยชน์จากการพัฒนา GMOs แต่ขณะเดียวกันนั้น เทคโนโลยีทุกชนิดก็มีข้อจำกัดหรือข้อเสียเช่นกัน ในกรณีของ GMOs นั้นมีข้อเสียคือ มีความเสี่ยงและความซับซ้อนในการบริหารจัดการเพื่อให้มีความปลอดภัย และให้เกิดประโยชน์มากกว่าโทษ ซึ่งขณะนี้ยังไม่มียางานว่ามีผู้ได้รับอันตรายจากการบริโภคอาหาร GMOs แต่ความกังวลต่อความเสี่ยงของการใช้ GMOs เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก โดยมีความวิตกกังวลต่อความปลอดภัยจากการตัดแต่งพันธุกรรมในสัตว์ เช่นในกรณีวัว หมู รวมทั้งสัตว์ชนิดอื่น ๆ ที่ได้รับ Recombinant Hormone อาจมีคุณภาพที่แตกต่างไปจากธรรมชาติ และ/หรือมีสารตกค้าง ซึ่งขณะนี้ยังไม่มียืนยันชัดเจน อีกทั้งมีความกังวลเกี่ยวกับการดื้อยา กล่าวคือเนื่องจากใน Marker Gene มักจะใช้ยีนที่สร้างสารต่อต้านปฏิชีวนะ (Antibiotic Resistance) ดังนั้นจึงมีผู้กังวลว่าในพืชใหม่ที่ไ้จากการตัดแต่งพันธุกรรมอาจมีสารต้านปฏิชีวนะอยู่ด้วย ทำให้อาจเกิดปัญหาตามมาว่า ถ้าผู้บริโภคอยู่ในระหว่างการใช้ยาปฏิชีวนะอยู่ อาจจะทำให้การรักษาไม่ได้ผล เนื่องจากมีสารต้านทานยาปฏิชีวนะอยู่ในร่างกาย รวมทั้งความกังวลต่อการเกิดสารภูมิแพ้ (Allergen) ซึ่งอาจได้มาจากแหล่งเดิมของยีนที่นำมาใช้ทำ GMOs นั้น ตัวอย่างที่เคยปรากฏเช่นการใช้ยีนถั่วบราซิล (Brazil Nut) มาทำ GMOs เพื่อเพิ่มคุณค่าโปรตีนในถั่วเหลือง พบว่ามีผู้บริโภคกลุ่มหนึ่งเกิดอาการแพ้ เนื่องจากได้รับ โปรตีนที่เป็นสารภูมิแพ้จากถั่วสายพันธุ์นี้

ความรู้ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

จากผลการศึกษาความรู้ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค พบว่าบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เป็นข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ข ข้าราชการสาย ค และลูกจ้างชั่วคราวมีความรู้ที่ ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมต้องผ่านขั้นตอนการประเมินความปลอดภัยอย่างเข้มงวดก่อนนำมาจำหน่าย ส่วนบุคลากรที่เป็นลูกจ้างประจำมีความรู้ที่ ปัจจุบันมีกฎหมายควบคุมการนำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมาใช้บังคับ ดังนั้นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นความรู้ตั้งที่ นเรศ

คำร้องชัย (2543ก) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันผู้บริโภคมีความความกังวลต่อความปลอดภัยจากการตัดแต่งพันธุกรรมทั้งในพืชและสัตว์ ในด้านคุณภาพที่อาจแตกต่างไปจากธรรมชาติ หรืออาจมีสารตกค้างซึ่งขณะนี้ยังไม่มีข้อยืนยันที่ชัดเจนในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตาม สัตว์มีระบบสรีระวิทยาที่ซับซ้อนมากกว่าพืชและจุลินทรีย์ ทำให้การตัดแต่งพันธุกรรมในสัตว์อาจทำให้เกิดผลกระทบอื่นๆ ไม่คาดคิดได้ โดยอาจทำให้สัตว์มีลักษณะและคุณสมบัติเปลี่ยนไป และมีผลทำให้เกิดสารพิษอื่น ๆ ที่เป็นสารตกค้างที่ไม่ปรารถนาขึ้นได้ การตัดแต่งพันธุกรรมในสัตว์ที่เป็นอาหาร โดยตรง จึงควรต้องมีการพิจารณาขั้นตอนการประเมินความปลอดภัยที่ครอบคลุมมากกว่าเชื้อจุลินทรีย์และพืช

ส่วนความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการนำไปใช้ พบว่าบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่เป็นข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ข และข้าราชการสาย ค มีความรู้ที่ควรเผยแพร่ข้อมูลที่ต้องเกี่ยวกับการตัดแต่งพันธุกรรมผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ ส่วนลูกจ้างประจำมีความรู้ที่ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าต้องแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม ให้ผู้บริโภคได้รับทราบ และควรเผยแพร่ข้อมูลที่ต้องเกี่ยวกับการตัดแต่งพันธุกรรมผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ ในขณะที่ลูกจ้างชั่วคราวมีความรู้ที่หน่วยงานของรัฐต้องคุ้มครองอย่างผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมมาตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอทุกระยะ ดังนั้นความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในส่วนนี้ เป็นความรู้ดังที่ นเรศ คำร้องชัย (2543ก) ได้กล่าวไว้ว่า ในส่วนมาตรการและนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับ GMOs นั้น ให้มีการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชนมากที่สุด และกระจายข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเพียงพอ และเป็นธรรมแก่ผู้ผลิต ผู้บริโภคในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม การผลิต ความปลอดภัย มาตรฐาน รวมทั้งกฎเกณฑ์ในด้านการค้าระหว่างประเทศ เพื่อให้ภาคเอกชนและภาครัฐได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง รวมทั้งต้องมีการพิจารณาถึงวิธีการให้ข้อมูล ความพร้อมในการตรวจสอบ รวมถึงการดูแลเพื่อให้มีการคุ้มครองสินค้ามาตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอทุกระยะด้วย (นเรศ คำร้องชัย, 2543ข) ซึ่งการศึกษาในส่วนนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ จูติรัตน์ ต้นติวัฒน์ (2544) ที่ศึกษาพบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เห็นด้วยอย่างยิ่งที่รัฐบาลควรเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพืชตัดแต่งพันธุกรรมให้ประชาชนได้รับทราบ

สำหรับความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ พบว่าบุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก และข้าราชการสาย ข มีความรู้ที่ควรควบคุมคุณค่าทางโภชนาการของผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมให้เท่ากัน หรือใกล้เคียงกับอาหารที่ผลิตโดยวิธีธรรมชาติ ส่วนข้าราชการสาย ค ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างประจำ มีความรู้ที่ ผู้จำหน่ายส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปชนิดใดบ้างที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม ดังนั้นความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในส่วนนี้ เป็นความรู้ดังที่ นเรศ คำร้องชัย (2543ก) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริโภคมีความเสี่ยงต่อสารอาหารที่ได้จาก GMOs ที่อาจมีคุณค่าทางโภชนาการไม่เท่าอาหาร

ปกติในธรรมชาติ ซึ่งการศึกษาในส่วนพบว่าสอดคล้องกับการศึกษาของ มยุร บุญยรัตน์ (2545) ที่ได้ศึกษาพบว่า ลูกค้าย่านค้าปลีกขนาดใหญ่ในจังหวัดเชียงใหม่ไม่เห็นด้วยที่ว่า พนักงานขายมีความรู้เกี่ยวกับอาหารตัดแต่งพันธุกรรมเป็นอย่างดี สามารถอธิบายประโยชน์ได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ลูกค้าส่วนใหญ่มีความเห็นค่อนข้างไม่พอใจในเรื่องความรู้ของผู้จัดจำหน่ายเกี่ยวกับอาหารตัดแต่งพันธุกรรม ความรู้ความสามารถของพนักงานขายในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารตัดแต่งพันธุกรรม

ส่วนในด้านความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในด้านการประเมินค่า พบว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ค และลูกจ้างประจำ มีความรู้ว่า ผู้บริโภคมีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตัดแต่งพันธุกรรมในอาหาร ส่วนข้าราชการสาย ข มีความรู้ว่า ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมักมีการโฆษณาเหมือนกับสินค้าทั่วไป ผู้บริโภคจึงไม่อาจแยกแยะได้ และผู้บริโภคมีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตัดแต่งพันธุกรรมในอาหาร ในขณะที่ลูกจ้างชั่วคราวมีความรู้ว่า ควรเปิดเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการตัดแต่งพันธุกรรมให้ผู้บริโภคทราบ เพราะจะทำให้ผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ดังนั้นความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในส่วนนี้ เป็นความรู้ดังที่ นเรศ ดำรงชัย (2543ก) ได้กล่าวไว้ว่า การเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ GMOs เพื่อป้องกันความหวาดวิตกที่เกิดจากความไม่รู้ไม่เข้าใจ ขณะเดียวกันก็ถือว่าเป็นสิทธิในการรับรู้และเปิดทางเลือกให้แก่ประชาชน และการศึกษาในส่วนนี้ใกล้เคียงกับการศึกษาของ มยุร บุญยรัตน์ (2545) ที่ศึกษาพบว่า ลูกค้าย่านค้าปลีกขนาดใหญ่ในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีความเห็นค่อนข้างไม่พอใจในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารตัดแต่งพันธุกรรม การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ และการโฆษณาอาหารตัดแต่งพันธุกรรมของผู้ผลิตและผู้จำหน่าย

ความรู้ด้านการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม

จากการศึกษาความรู้ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมพบว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เป็นข้าราชการสาย ก และลูกจ้างชั่วคราว มีความรู้ว่าข้อมูลในฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค ส่วนข้าราชการสาย ข ข้าราชการสาย ค และลูกจ้างประจำ นั้น มีความรู้ว่าการติดฉลากอาหาร GMOs มีเป้าหมายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข และส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการในประเทศไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้นความรู้เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในส่วนนี้ เป็นความรู้ดังที่ นเรศ ดำรงชัย (2543ก) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า นโยบายการติดฉลากผลิตภัณฑ์ GMOs ควรกระทำอย่างระมัดระวังเนื่องจากการติดฉลากอาจเป็นการชี้นำผู้บริโภคให้เห็นว่าสินค้า GMOs ทุกชนิดมีอันตรายไม่เหมาะกับการบริโภค

ส่วนความรู้เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม ในด้านการนำไปใช้

พบว่าบุคลากรในมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ที่เป็นข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ค และลูกจ้างประจำ มีความรู้ที่ ควรตรวจดูฉลากสินค้าก่อนตัดสินใจซื้อว่าเป็นสินค้า GMOs ก่อนซื้อ ส่วนข้าราชการสาย ข มีความรู้ที่ การติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม (GMOs) ควรทำควบคู่กับการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารให้ผู้บริโภคทราบด้วย ในขณะที่ลูกจ้างชั่วคราวมีความรู้ที่ ผู้จำหน่ายต้องจัดวางสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมให้เห็นฉลาก GMOs ได้สังเกตเห็นได้ง่าย และปัจจุบันคณะกรรมการอาหาร และยา (อ.ย.) ได้ประกาศข้อบังคับให้อาหารที่ใช้วัตถุดิบที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม 1 ใน 3 ขององค์ประกอบหลัก และมีส่วนประกอบสูงกว่าร้อยละ 5 ต้องติดฉลาก GMOs ดังนั้นความรู้เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในขณะนี้ เป็นความรู้ ดังที่ นเรศ ดำรงชัย (2543ก) ได้กล่าวไว้ว่า การติดฉลากผลิตภัณฑ์ GMOs เป็นการเปิด โอกาสให้ผู้บริโภค มีสิทธิได้รับทราบเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ทั้งเป็นการให้ โอกาสผู้บริโภคมีสิทธิเลือกซื้อสินค้าเพื่อใช้บริโภค ปัจจุบันคณะกรรมการอาหารและยา ได้ประกาศกฎการติดฉลากอาหารตัดแต่งพันธุกรรม โดยกำหนด บังคับสำหรับอาหารตัดแต่งพันธุกรรมที่ใช้วัตถุดิบที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมเป็น 1 ใน 3 ขององค์ประกอบ หลัก และมีส่วนประกอบร้อยละสูงกว่า 5 จะต้องติดฉลากว่าเป็นอาหารตัดแต่งพันธุกรรม มีผลบังคับใช้ อย่างเป็นทางการในเดือนพฤษภาคม 2546 ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบในแง่การยอมรับของผู้บริโภค ภายในประเทศ ซึ่งเริ่มมีการตื่นตัวในเรื่องอาหารตัดแต่งพันธุกรรมนี้แล้ว

สำหรับความรู้เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม ในด้านการวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ พบว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ค ลูกจ้างประจำ และลูกจ้าง ชั่วคราว มีความรู้ที่ การติดฉลาก GMOs ช่วยให้ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย รวมทั้งผู้บริโภคมีความตระหนักถึง ความปลอดภัยในการบริโภคอาหารมากขึ้น ส่วนข้าราชการสาย ข มีความรู้ที่ การติดฉลากสินค้าที่มี การตัดแต่งพันธุกรรมช่วยให้ราคาสินค้าเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้นความรู้เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้า ที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในขณะนี้ เป็นความรู้ดังที่ นเรศ ดำรงชัย (2543ข) ได้กล่าวไว้ว่า การติดฉลากผลิตภัณฑ์ GMOs ต้องมีการพิจารณาด้านวิธีการให้ข้อมูล และคำนึงถึงปัญหาค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นด้วย ทั้งนี้เพื่อมิให้ภาระที่เพิ่มขึ้นนั้นถูกผลักไปสู่ผู้บริโภคโดย ไม่จำเป็น และสอดคล้องกับการศึกษาของ เทพชัย เทพช่วยสุข (2544) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและ ข้อจำกัดของพืชตัดแต่งพันธุกรรมในประเทศไทย ซึ่งได้ศึกษาพบว่า สถานการณ์ของพืชตัดแต่ง พันธุกรรมในช่วงปี 2539 – 2542 มีประเด็นหลักที่เกิดขึ้นทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะความกังวล ห่วงใยในเรื่องสิทธิของผู้บริโภคและเกษตรกร รวมถึงความปลอดภัยทางชีวภาพจึงมีข้อกำหนดหลาย อย่างเกิดขึ้นมา ได้แก่ การติดฉลากสินค้าเพื่อบ่งบอกให้รู้ที่มาของวัตถุดิบ การป้องกันการกีดกันทาง การค้าระหว่างประเทศจากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม โดยมีมาตรฐานทางวิทยาศาสตร์เป็นเกณฑ์

ส่วนความรู้เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม ในด้านการประเมินค่า พบว่า บุคลากรที่เป็นข้าราชการสาย ก และข้าราชการสาย ค มีความรู้ที่ การติดฉลากสินค้าที่มีการตัด

แต่งพันธุกรรมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลือกซื้อสินค้าเพื่อใช้บริโภค ข้าราชการสาย ข มีความรู้ว่าการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นวิธีให้ข้อมูลวิธีหนึ่งร่วมกับการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ และการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลือกซื้อสินค้าเพื่อใช้บริโภค ลูกจ้างประจำมีความรู้ที่วัตถุดิบหลักของการติดฉลาก GMOs เพื่อเป็นข้อมูลผู้บริโภคและเพื่อป้องกันการเข้าใจผิดในการอธิบายหรือนำเสนออาหารแปรรูป และการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลือกซื้อสินค้าเพื่อใช้บริโภค ขณะที่ลูกจ้างชั่วคราวมีความรู้ที่วัตถุดิบหลักของการติดฉลาก GMOs เพื่อเป็นข้อมูลผู้บริโภคและเพื่อป้องกันการเข้าใจผิดในการอธิบายหรือนำเสนออาหารแปรรูป และการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นวิธีให้ข้อมูลวิธีหนึ่งร่วมกับการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ ดังนั้น ความรู้เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในส่วนนี้ เป็นความรู้ดั้งที่ นเรศ คำรงค์ชัย (2543ก) ได้กล่าวไว้ว่า การติดฉลากผลิตภัณฑ์ GMOs เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับทราบเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ทั้งเป็นการให้โอกาสผู้บริโภคมีสิทธิเลือกซื้อสินค้าเพื่อใช้บริโภค และควรดำเนินการควบคู่ไปกับการเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ GMOs เพื่อป้องกันความหวาดวิตกที่เกิดจากความไม่รู้ไม่เข้าใจ และดังที่ ธิชา วาย.เลฟเฟิร์ทส์ (2546) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ควรพิจารณาแนวทางที่จะให้ความรู้แก่ผู้บริโภคอย่างต่อเนื่องและถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องการแพ้อาหารของผู้บริโภค

การศึกษาในครั้งนี้กล่าวได้ว่า ปัจจุบันมนุษย์มีความเกี่ยวข้องพันกับการตัดแต่งพันธุกรรมมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านอาหาร ดังนั้นการตัดแต่งพันธุกรรมจึงนับได้ว่าเป็นเรื่องใกล้ตัว ที่ทุกคนควรให้ความสนใจและศึกษาหาความรู้ให้มากขึ้น และจากผลการศึกษาในครั้งนี้สรุปได้ว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกกลุ่ม ได้แก่ ข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ข ข้าราชการสาย ค ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว ส่วนใหญ่นั้นมีความรู้ในด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการนำไปใช้ ด้านการวิเคราะห์และการตั้งเคราะห์ รวมทั้งในด้านการประเมินค่า เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรม การคุ้มครองผู้บริโภค และการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมตามที่ผู้ศึกษาได้อภิปรายมาแล้วข้างต้น

5.3 ข้อค้นพบ

ในการศึกษานี้มีข้อค้นพบโดยภาพรวม ดังนี้

1. บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมในประเด็นที่ว่า การตัดแต่งพันธุกรรมมิได้ทำได้เฉพาะในพืชเท่านั้นแต่สามารถทำในสัตว์และมนุษย์ด้วย

2. บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมในประเด็นที่ว่า สารอาหารที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมไม่มีสิ่งปนเปื้อน

ที่เป็นอันตราย

3. บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์เกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมในประเด็นที่ว่า อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบริโภคได้อย่างปลอดภัย

4. บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรมในประเด็นที่ว่า ทางเลือกหนึ่งในการหลีกเลี่ยงอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมก็คือ ไม่บริโภคอาหารที่ใช้ถั่วเหลืองและข้าวโพดเป็นวัตถุดิบในการผลิต

5. บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในประเด็นที่ว่า ปัจจุบันมีกฎหมายควบคุมการนำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมาใช้บังคับ

6. บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไม่มีความรู้ในด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในประเด็นที่ว่า ปัจจุบันได้มีการออกใบรับรองให้กับผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม

7. บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในประเด็นที่ว่า การนำเข้าสินค้าที่ยุ่ยกานั้นมิได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมีราคาแพง

8. บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในประเด็นที่ว่า ควรเปิดเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการตัดแต่งพันธุกรรมให้ผู้บริโภคทราบ เพราะจะทำให้ผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น

9. บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไม่มีความรู้ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมในประเด็นที่ว่า ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 251) พ.ศ. 2545 กำหนดให้ถั่วเหลืองและผลิตภัณฑ์จากถั่วเหลือง ข้าวโพดและผลิตภัณฑ์จากข้าวโพด ที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมเป็นอาหารที่ต้องมีฉลาก GMOs

10. บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในด้านการนำไปใช้เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมในประเด็นที่ว่า ร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมนั้น ไม่จำเป็นต้องติดป้าย GMOs ไว้ด้วย

11. บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไม่มีความรู้ในด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์เกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม ในประเด็นที่ว่า การติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมอาจทำให้ราคาสินค้านั้นเพิ่มขึ้น

12. บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไม่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมในประเด็นที่ว่า การติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม

อาจเป็นการชี้ให้ผู้บริโภคเห็นว่าสินค้านั้นเป็นอันตรายไม่เหมาะกับการบริโภค

13. บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไม่มั่นใจต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่ผ่านกรรมวิธีการตัดแต่งพันธุกรรม ทั้งนี้เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจที่จะเลือกซื้อหรือบริโภคอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมในอนาคต

5.4 ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษานี้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่ผ่านกรรมวิธีการตัดแต่งพันธุกรรม ดังนี้

1. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรจัดนิทรรศการเกี่ยวกับเทคโนโลยีอาหารตัดแต่งพันธุกรรม การคุ้มครองผู้บริโภค และการติดฉลากสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม ทั้งนี้เพื่อเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยทุกกลุ่มได้รับรู้และรับทราบความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ อาหารแปรรูปที่ผ่านกรรมวิธีการตัดแต่งพันธุกรรม

2. ควรส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับ การตัดแต่งพันธุกรรมมิได้ทำได้เฉพาะในพืชเท่านั้น แต่สามารถทำในสัตว์และมนุษย์ด้วย และปัจจุบันมีกฎหมายควบคุมการนำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมาใช้บังคับ อีกทั้งในประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 251) พ.ศ. 2545 ก็ได้กำหนดให้ฉั้วเหลืองและผลิตภัณฑ์จากฉั้วเหลือง ข้าวโพดและผลิตภัณฑ์จากข้าวโพดที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม เป็นอาหารที่ต้องมีฉลาก GMOs

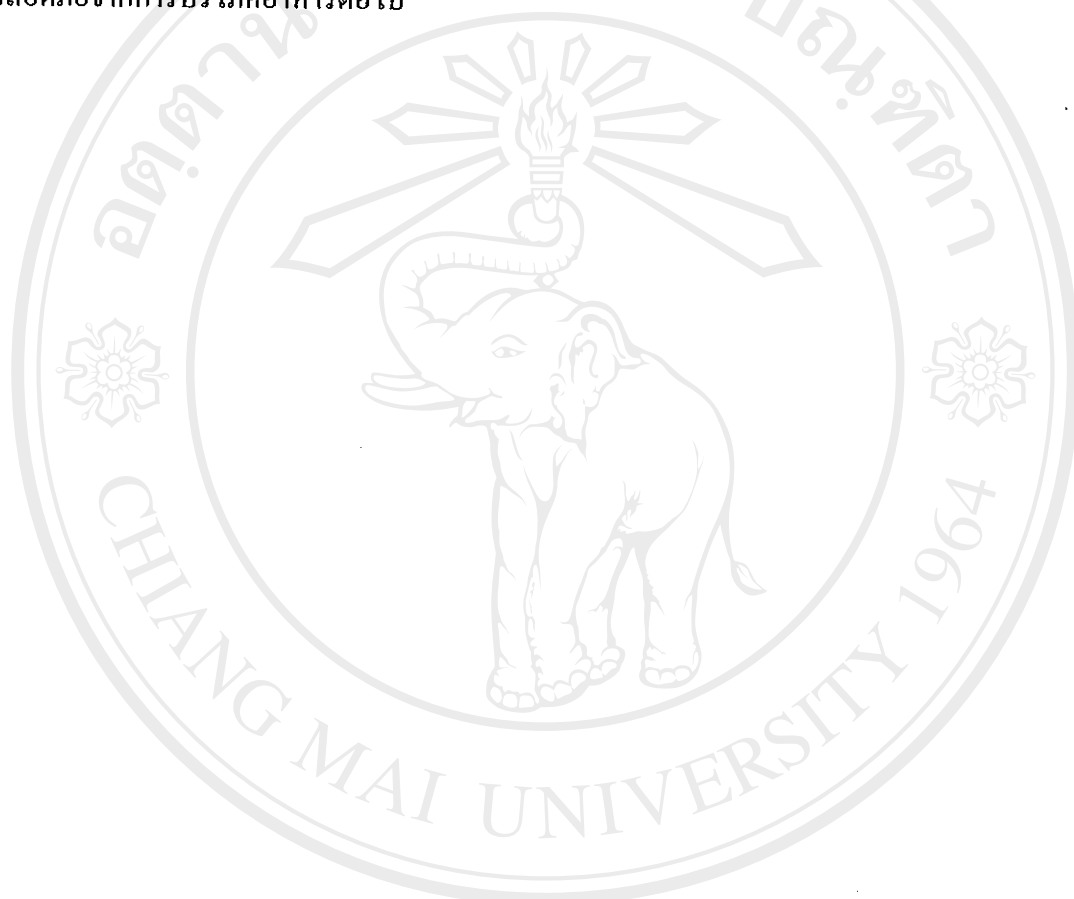
3. ควรส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความรู้ในด้านการนำไปใช้ในเรื่องเกี่ยวกับ สารอาหารที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมไม่มีสิ่งปนเปื้อนที่เป็นอันตราย เนื่องจากปัจจุบันมีการออกใบรับรองให้กับผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม และร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมนั้น ไม่จำเป็นต้องติดป้าย GMOs ให้ด้วย

4. ควรส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความรู้ในด้านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ในเรื่องเกี่ยวกับ อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมบริโภคได้อย่างปลอดภัย อีกทั้งการนำเข้าสินค้าที่ยุ่ยกานั้นมิได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมมีราคาแพง และการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมอาจทำให้ราคาสินค้านั้นเพิ่มขึ้น

5. ควรส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความรู้ในด้านการประเมินค่าในเรื่องเกี่ยวกับ ทางเลือกหนึ่งในการหลีกเลี่ยงอาหารแปรรูปที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมก็คือไม่บริโภคอาหารที่ใช้ฉั้วเหลืองและข้าวโพดเป็นวัตถุดิบในการผลิต และควรมีการเปิดเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการตัดแต่งพันธุกรรมให้ผู้บริโภคทราบ เพราะจะทำให้ผู้บริโภคมีความรู้

ความเข้าใจมากขึ้น และการติดฉลากสินค้าที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม อาจเป็นการชี้ให้ผู้บริโภคเห็นว่าสินค้านั้นเป็นอันตรายไม่เหมาะกับการบริโภค

6. ควรส่งเสริมให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอาหารที่ผ่านกรรมวิธีตัดแต่งพันธุกรรม รวมทั้งผลกระทบจากการบริโภคอาหารดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้และทราบถึงผลกระทบที่มีต่อสุขภาพมนุษย์ สัตว์ และในสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจในความปลอดภัยจากการบริโภคอาหารต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved